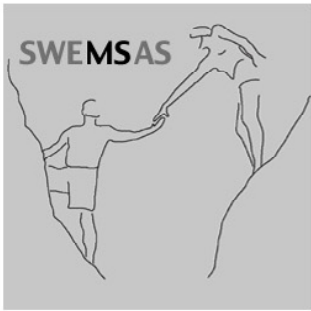

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

MS-sällskapets Rehabiliteringsdag **Torsdagen 20/9 2007**

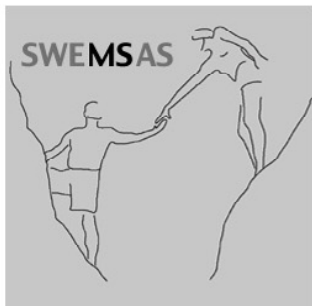
Ett mål med mötet är att formulera
MS-sällskapets konsensus
dokument kring rehabilitering vid
MS i Sverige

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Rehabiliteringsutskottet

**Ulrika Einarsson (ordf), Kristina Gottberg,
Jan Lexell, Yvonne Daving**

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET

THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Östersund

Trollhättan

Göteborg

Hallsberg

Örebro

Umeå

Uppsala

Stockholm

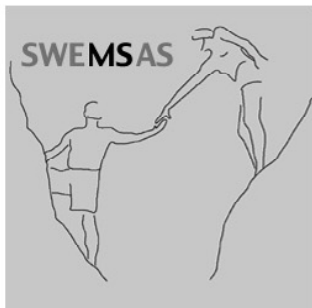
Eskilstuna

Nyköping

Linköping

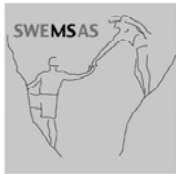
Höör

Sölvesborg

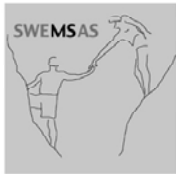
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

- Kl. 9.00 - 9.30** Kaffe och registrering
- Kl. 9.30-10.30** Översikt om evidensbaserad rehabilitering vid MS
Jan Lexell
- Kl. 10.30-11.30** Tidig, akut och återkommande rehabilitering vid MS
Presentation av MS-sällskapets rehabiliteringsenkät
Ulrika Einarsson, Kristina Gottberg
- Kl. 11.30-12.30** Lunch
- Kl. 12.30-14.00** Röster från verksamheter som bedriver MS-rehabilitering i Sverige. *Flera korta presentationer.*
- Kl. 14.00-14.30** Kaffe
- Kl. 14.30-16.00** Konsensus diskussion kring rehabilitering och dokumentation
Ulrika Einarsson, Kristina Gottberg, Jan Lexell samt medverkande
- Kl. 16.00** Avslut på dagen

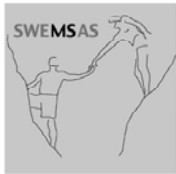
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Rehabiliteringsenkät 2006

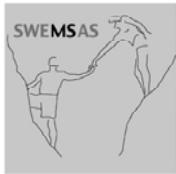
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Det senaste decenniet har rehabiliteringen fått en allt viktigare roll i omhändertagandet av personer med MS.

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Syftet med rehabiliteringen är att genom samordnade insatser göra det möjligt för personer med MS att utifrån sina begränsningar och resurser uppnå och bevara bästa möjliga funktionsförmåga, självständighet och delaktighet i familjelivet, på arbetet och fritiden.

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Syfte

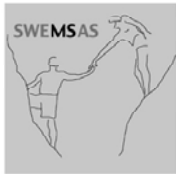
Rehabilitering för personer med MS i Sverige.

Syfte

att kartlägga tillgången till rehabilitering vid

- tidig rehabilitering**
- akut rehabilitering**
- återkommande rehabilitering**

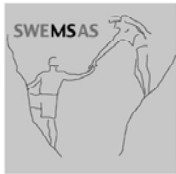
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Metod

Enkäten skickades till alla

- neurologkliniker**
- neurologmottagningar**
- neurologenheter**

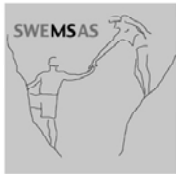
**i Sverige som ansvarar för utredning,
diagnostik, behandling och uppföljning av
personer med MS.**

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

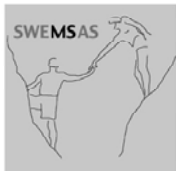
- bakgrundsdata

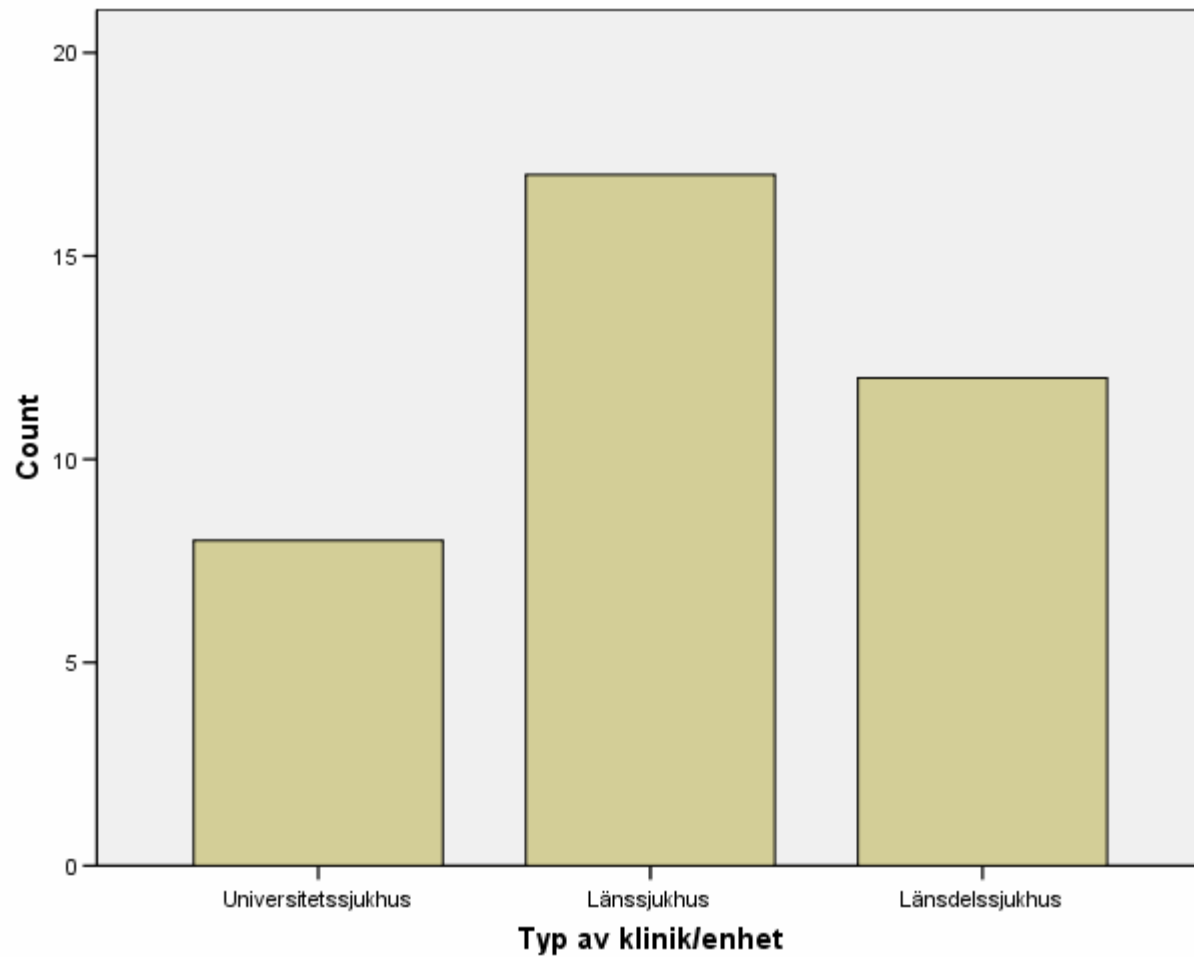
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

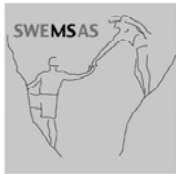
Svarsfrekvens

77%

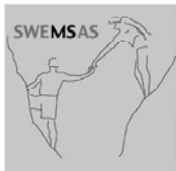
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

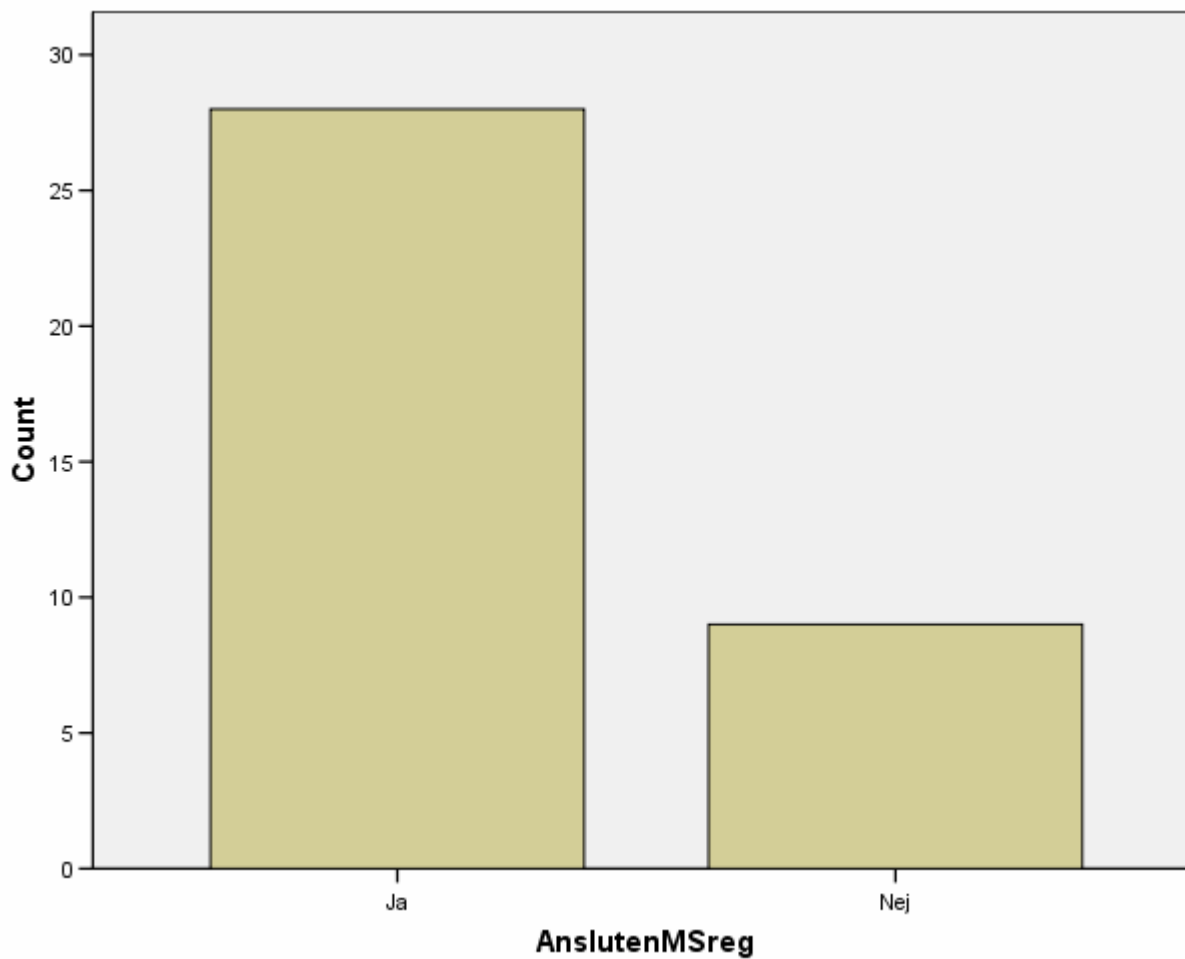

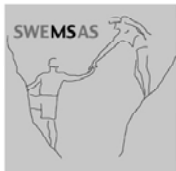
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

- 9 st   Neurologkliniker**
- 21 st   Neurologenheter inom annan klinik**
- 13 st   bedriver MS specifik forskning**
- 9 st   har ett lokalt vårdprogram (av dem
tar 7 st upp “rehabilitering” inom
programmet)**
- 15 st   arbetar med individuella rehab
planer**

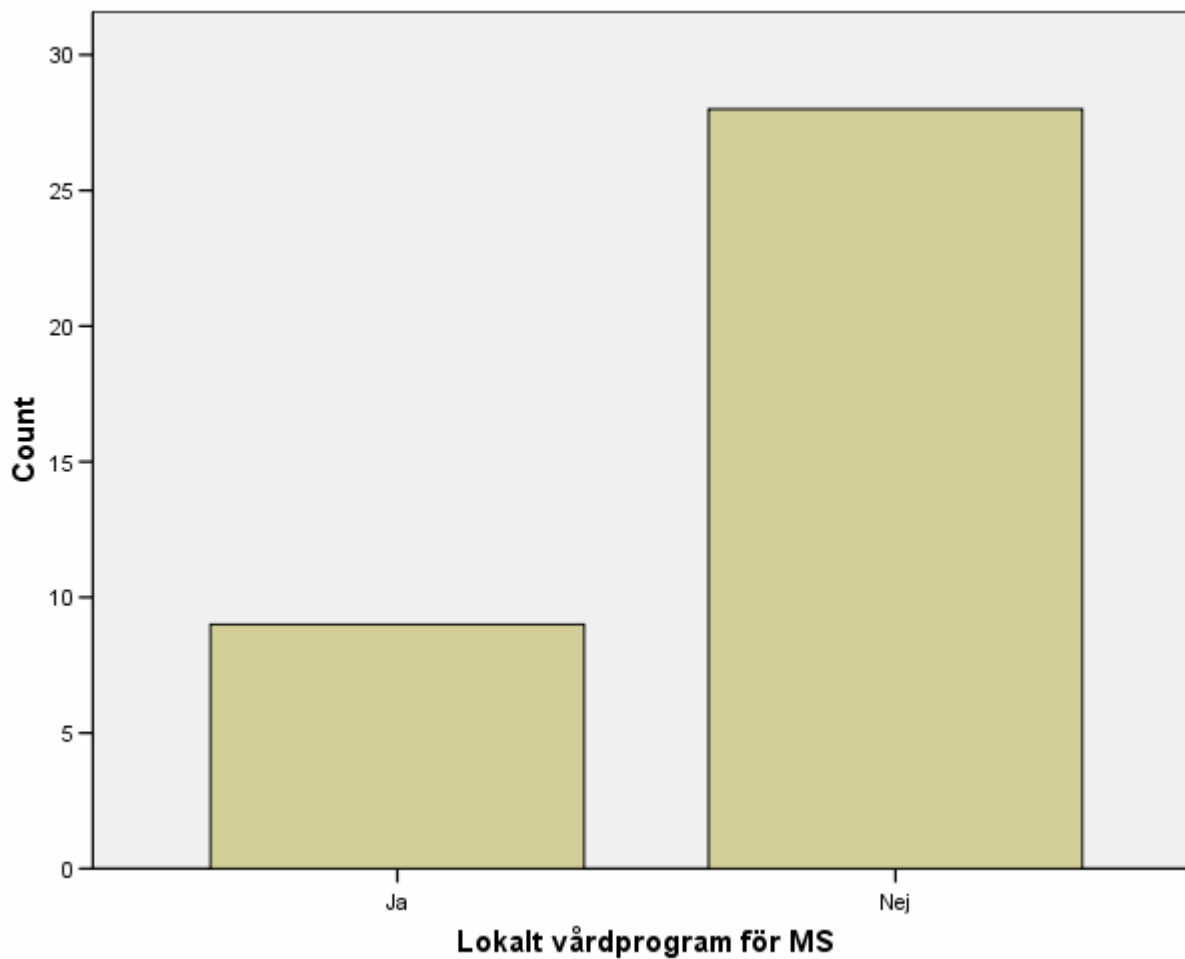

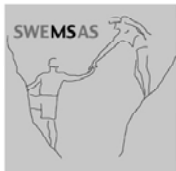
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

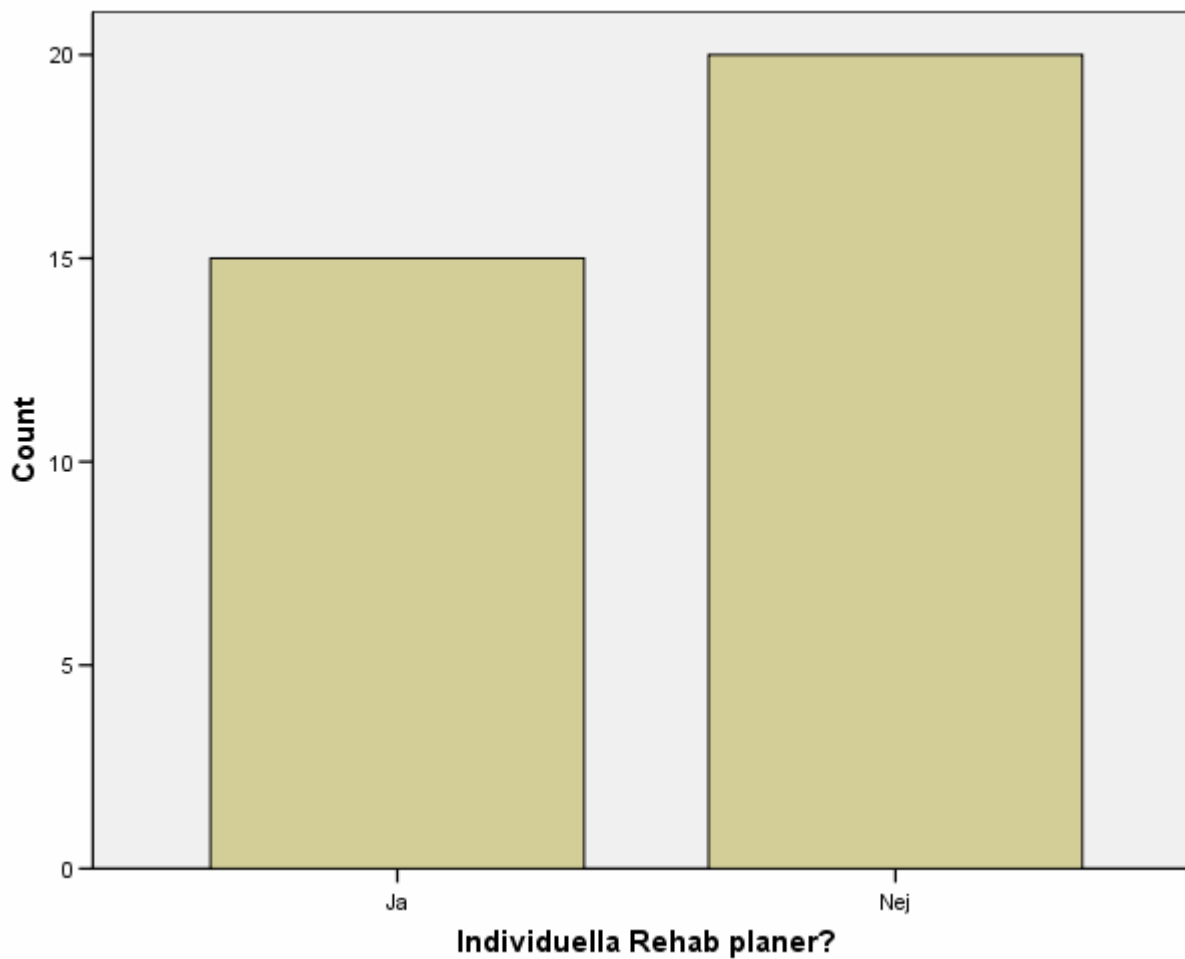

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

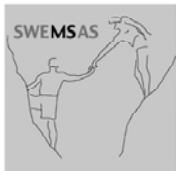

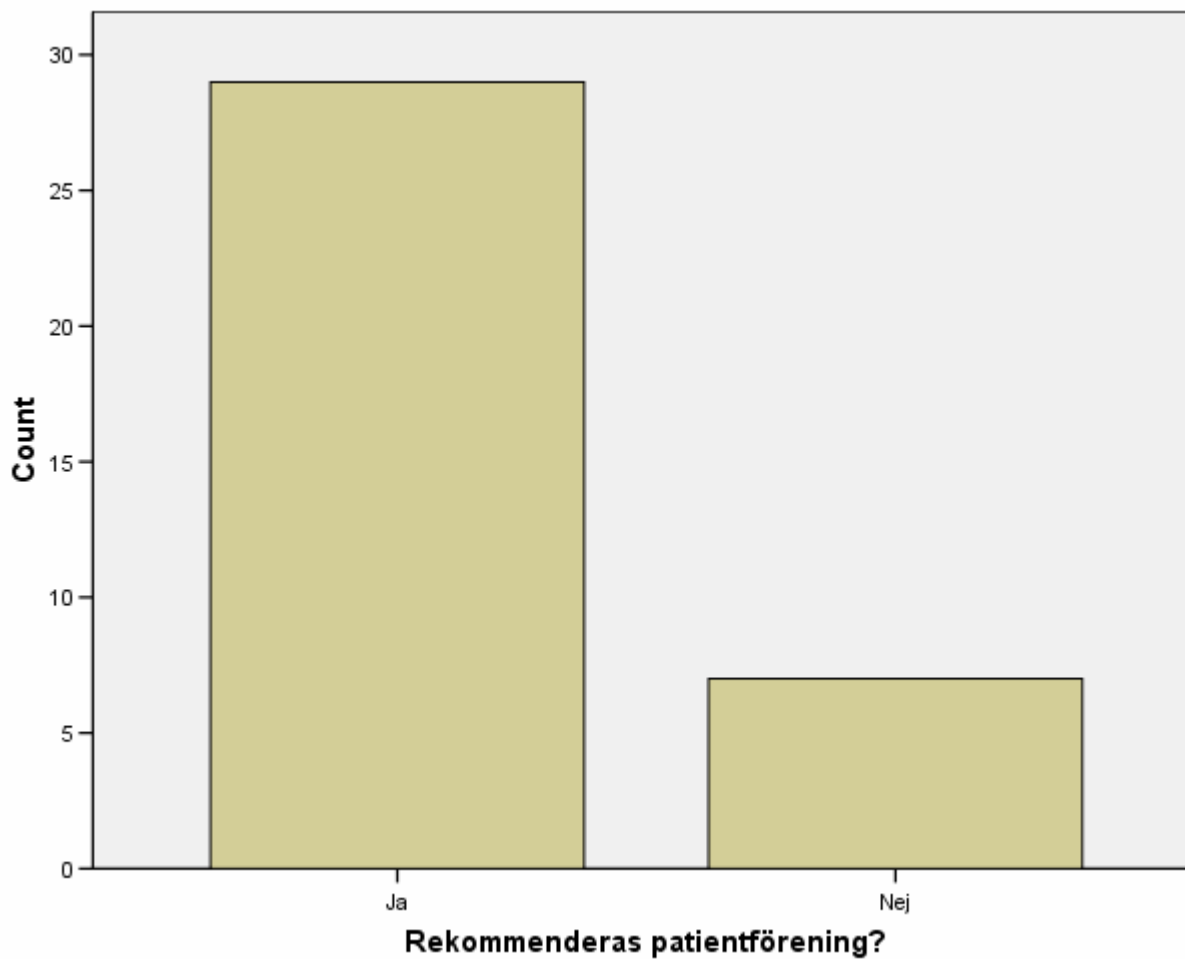
SVENSKA MS-SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS-ASSOCIATION

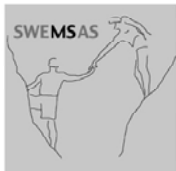

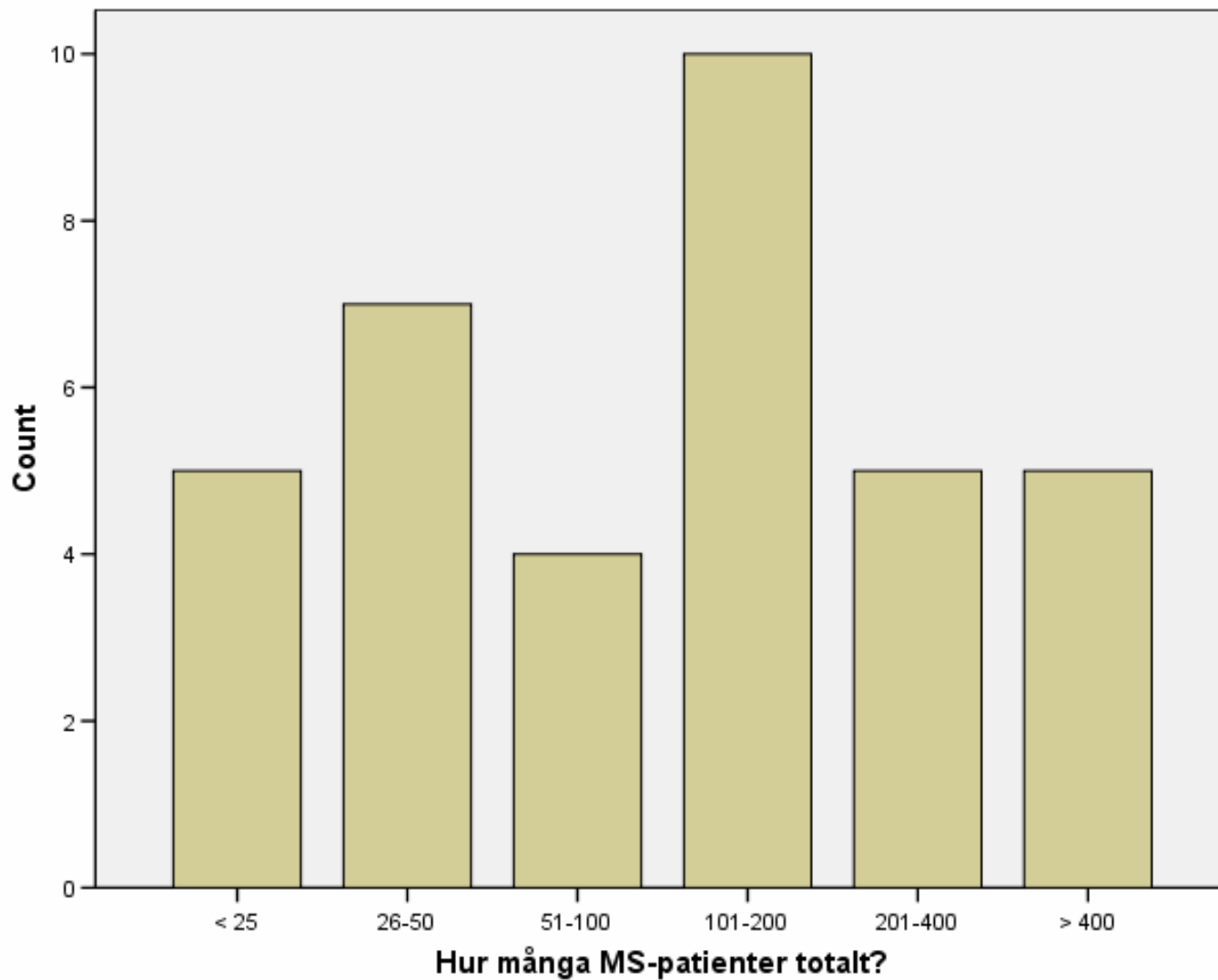

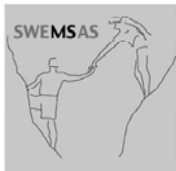
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

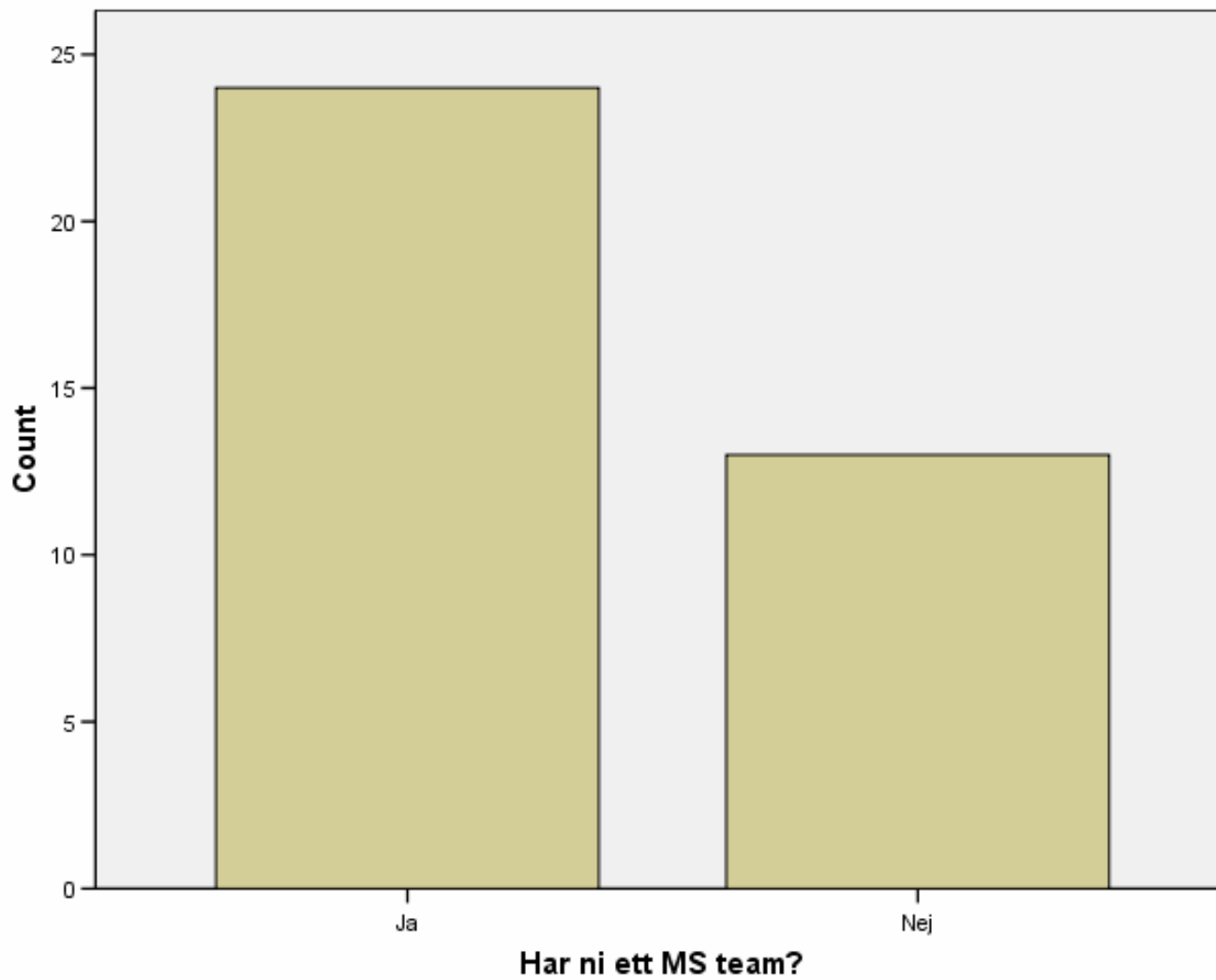

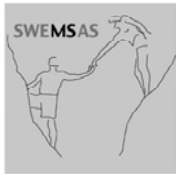
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

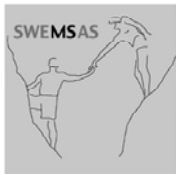

Yrkeskategorier i MS teamet?

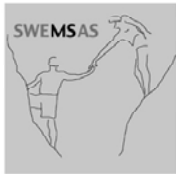
n=24

- **Läkare:** 18 st
- **Sjuksköterska:** 16 st
- **MS-sjuksköterska:** 18 st
- **Arbetsterapeut:** 20 st
- **Sjukgymnast:** 22 st
- **Kurator:** 21 st
- **Logoped:** 5 st
- **Dietist:** 5 st
- **Neuropsykolog:** 10 st
- **Psykolog:** 2 st
- **Uroterapeut:** 2 st
- **Regelbundna teamträffar:** 17 st

Medverkande yrkeskategorier för de som ej har MS team, n=13

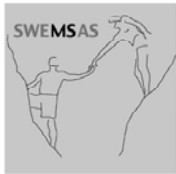
- Läkare: 13 st
- Sjuksköterska: 12 st
- MS-sjuksköterska: 6 st
- Arbetsterapeut: 11 st
- Sjukgymnast: 11 st
- Kurator: 12 st
- Logoped: 5 st
- Dietist: 7 st
- Neuropsykolog: 4 st
- Psykolog: 1 st
- Uroterapeut: 7 st

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

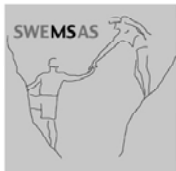
- tidig rehabilitering

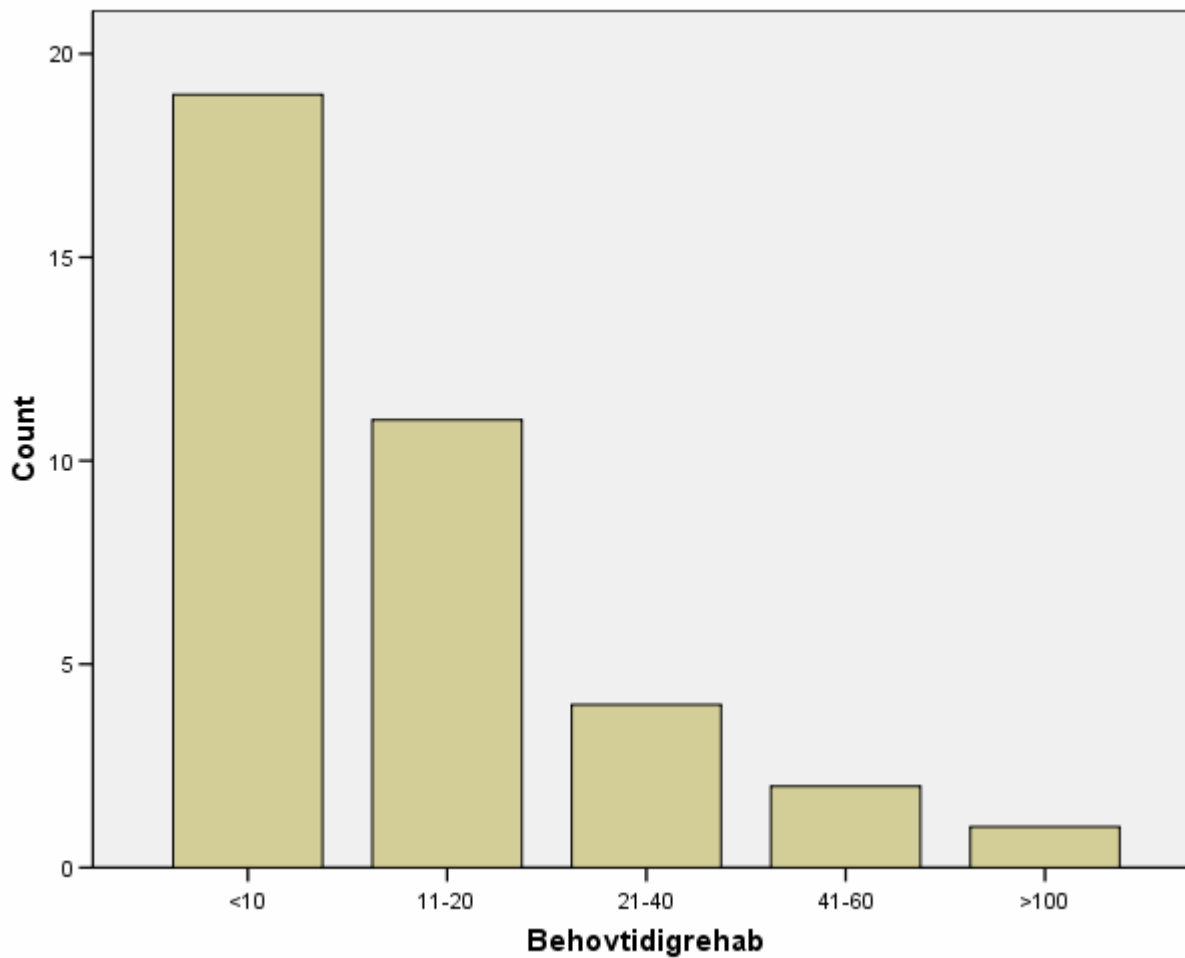
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Definition Tidig rehabilitering

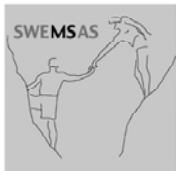
Med tidig rehabilitering menas information och utbildning om sjukdomen, dess konsekvenser egenvård, medicinens verkningar och biverkningar liksom andra specifika symtomlindrande, insatser som erbjuds personer som nyligen fått sin MS-diagnos och som ges av läkare och andra yrkeskategorier.

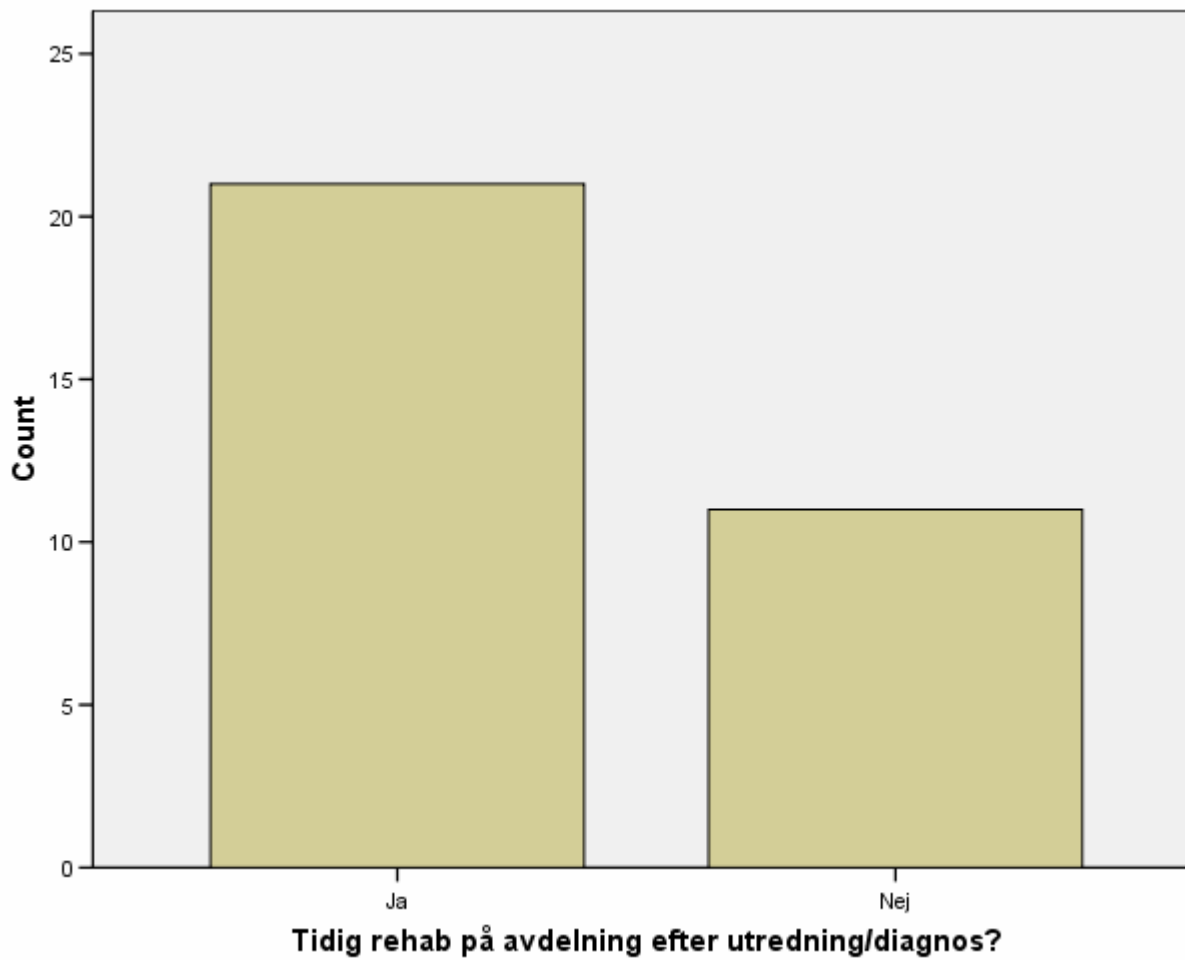
SVENSKA MS-SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS-ASSOCIATION

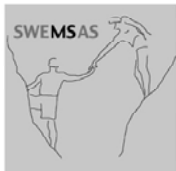

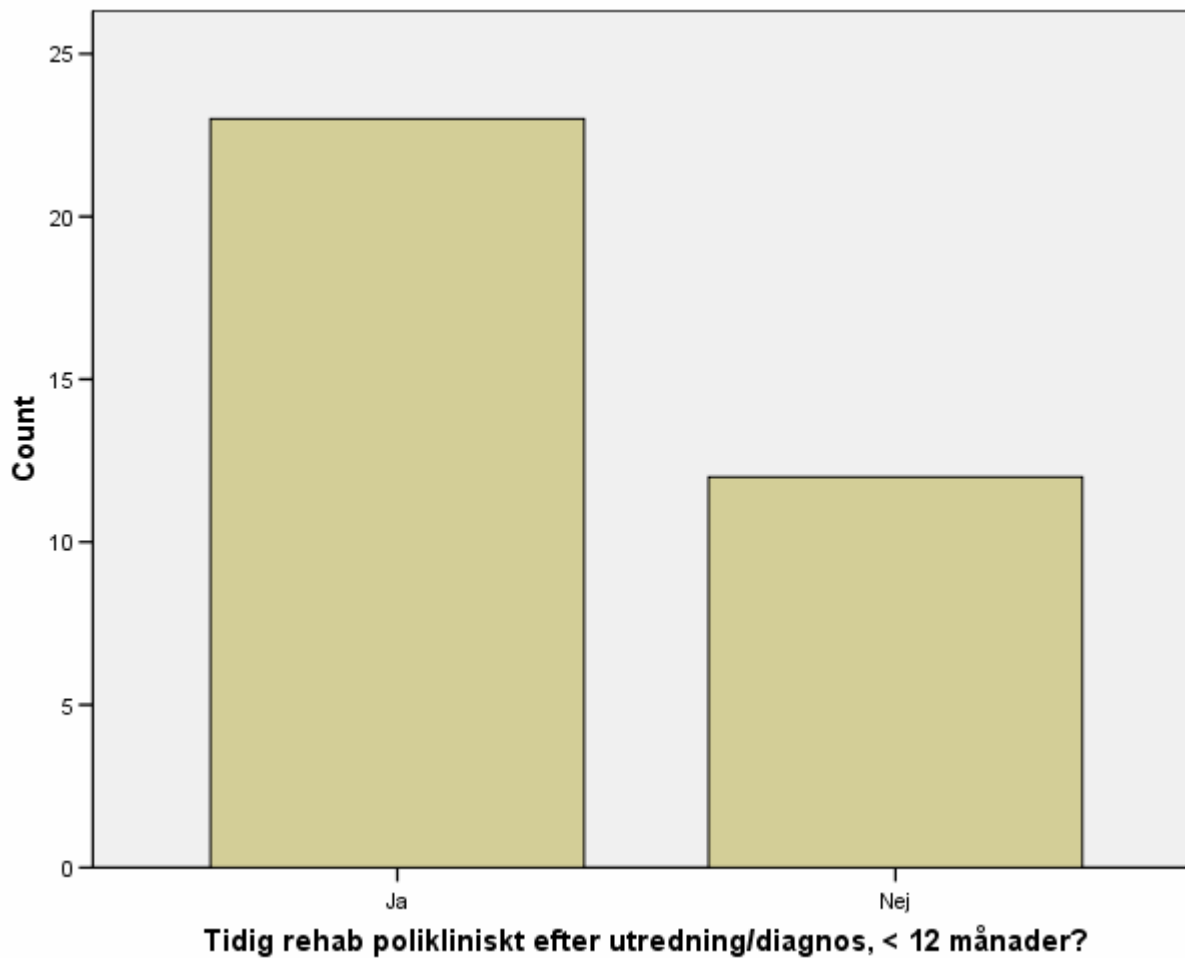

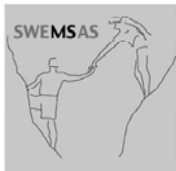
SVENSKA MS-SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS-ASSOCIATION

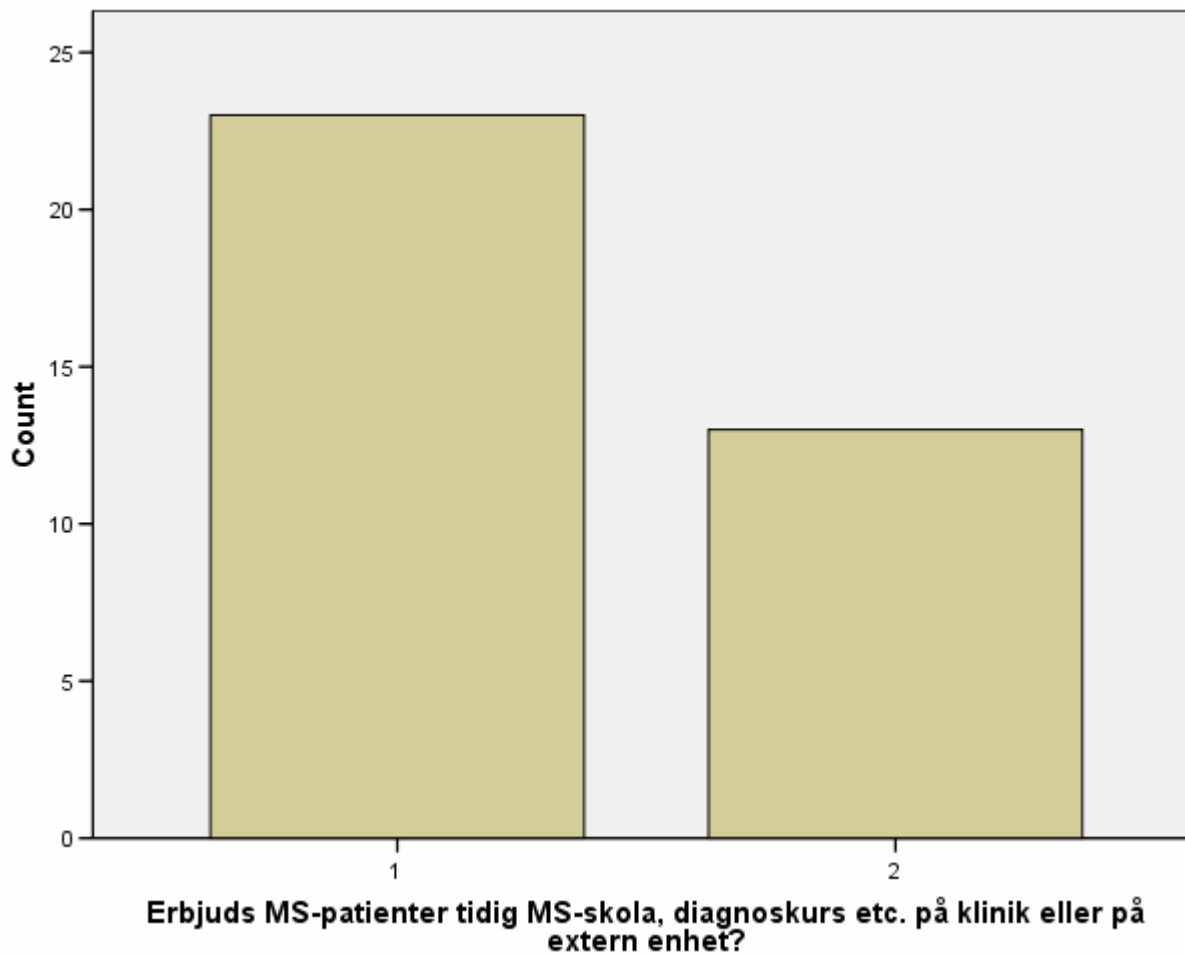

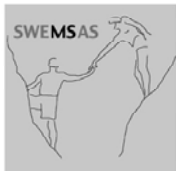
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

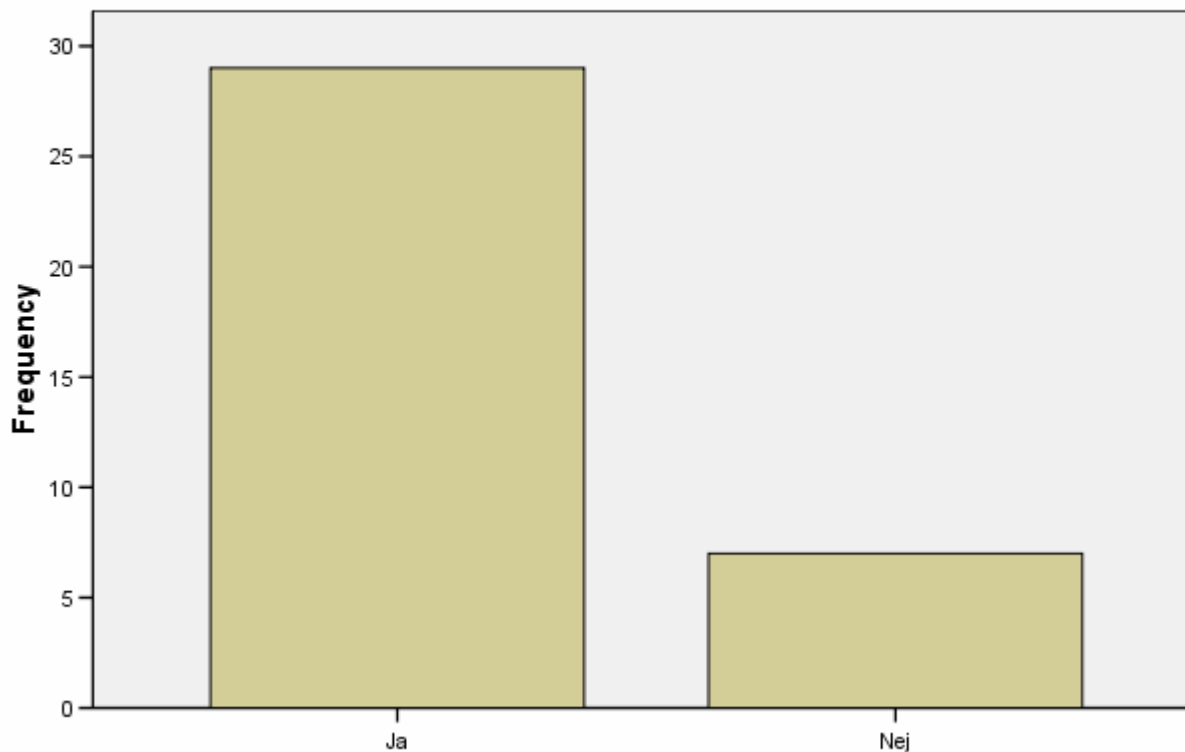

SVENSKA MS-SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS-ASSOCIATION

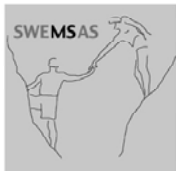

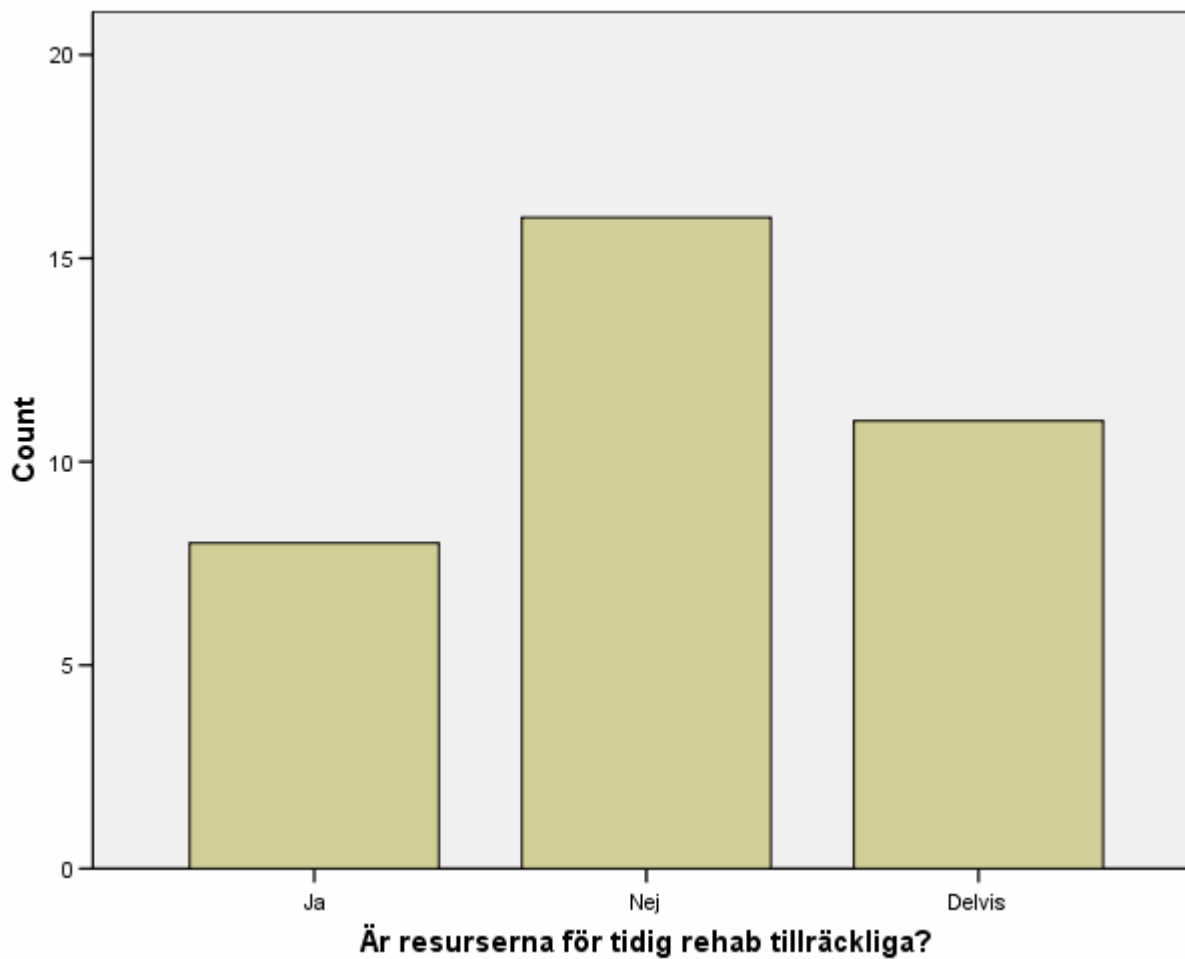
Kan MS-patienter i tidigt skede få rehab utanför er klinik/enhet?

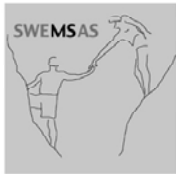

Kan MS-patienter i tidigt skede få rehab utanför er klinik/enhet?

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

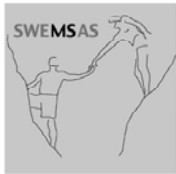

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

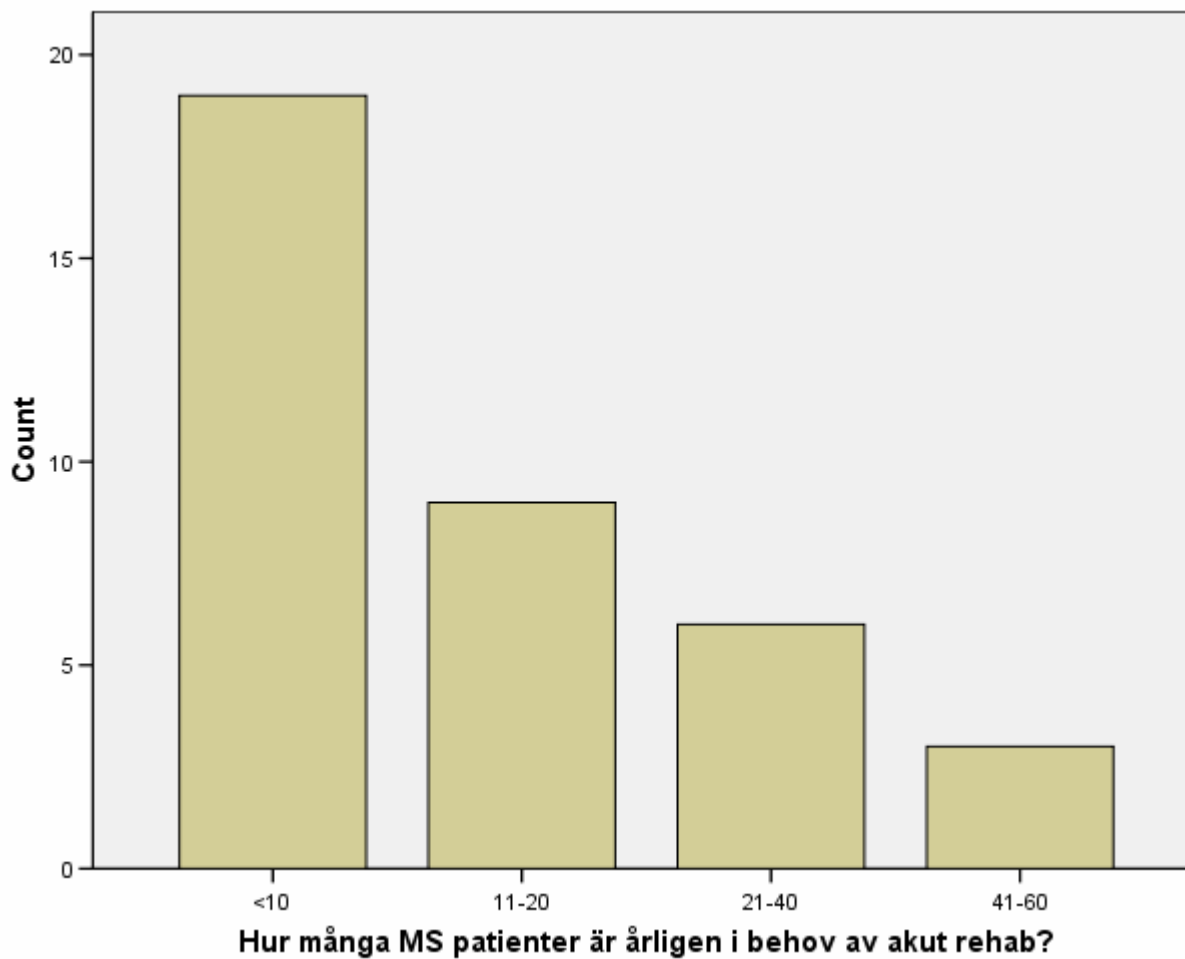
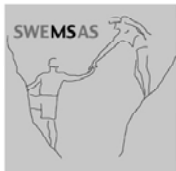
- akut rehabilitering

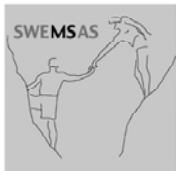
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Definition Akut rehabilitering

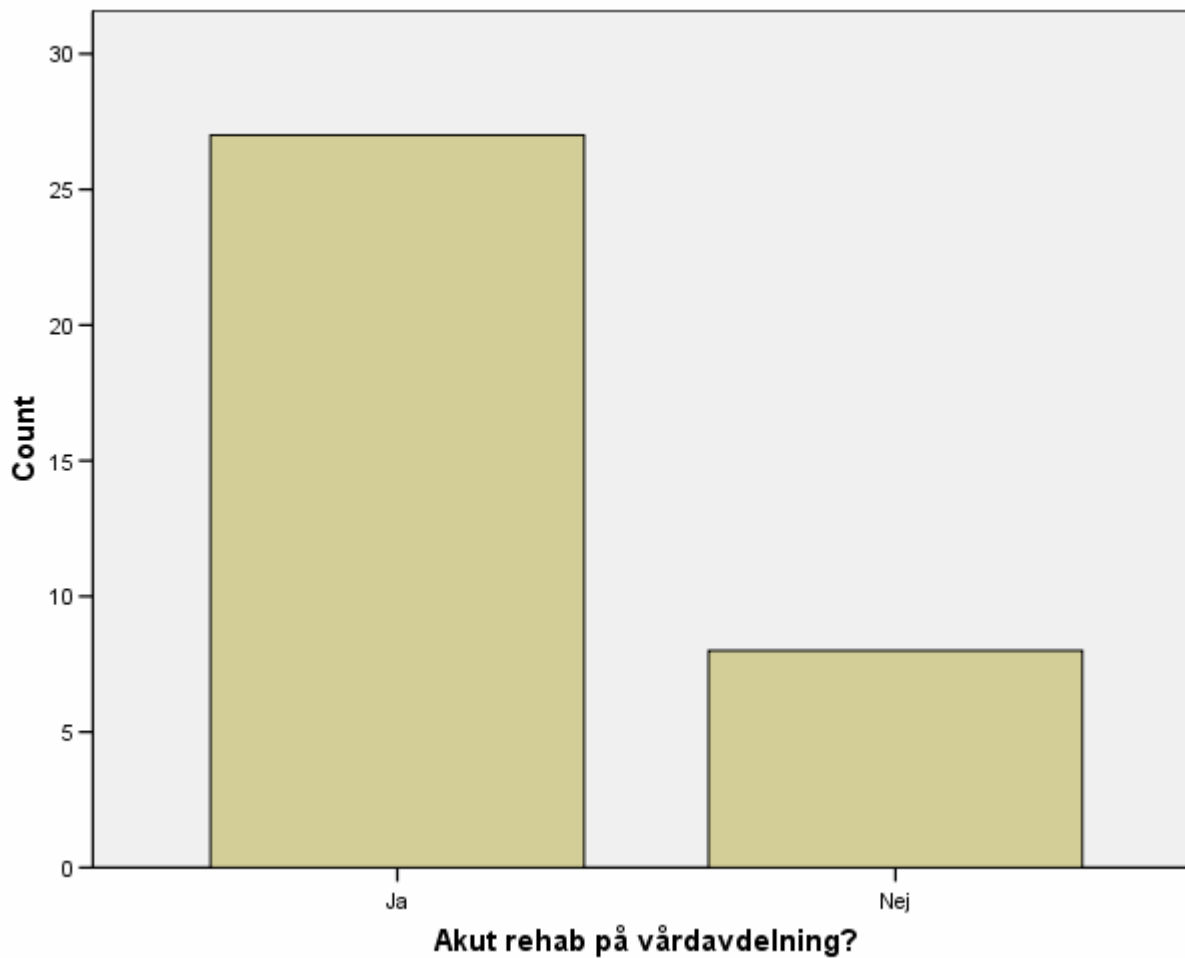
Med akut rehabilitering menas de insatser som ges till personer som haft MS en tid och som drabbas av nya skov med tillkomst av ytterligare försämring. Dessa personer kan få ett kvarstående funktionshinder som påverkar deras aktivitetsförmåga, delaktighet och självständighet i vardagen och rehabilitering i anslutning till skoven blir ett komplement till den medicinska behandlingen.

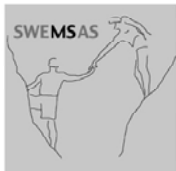

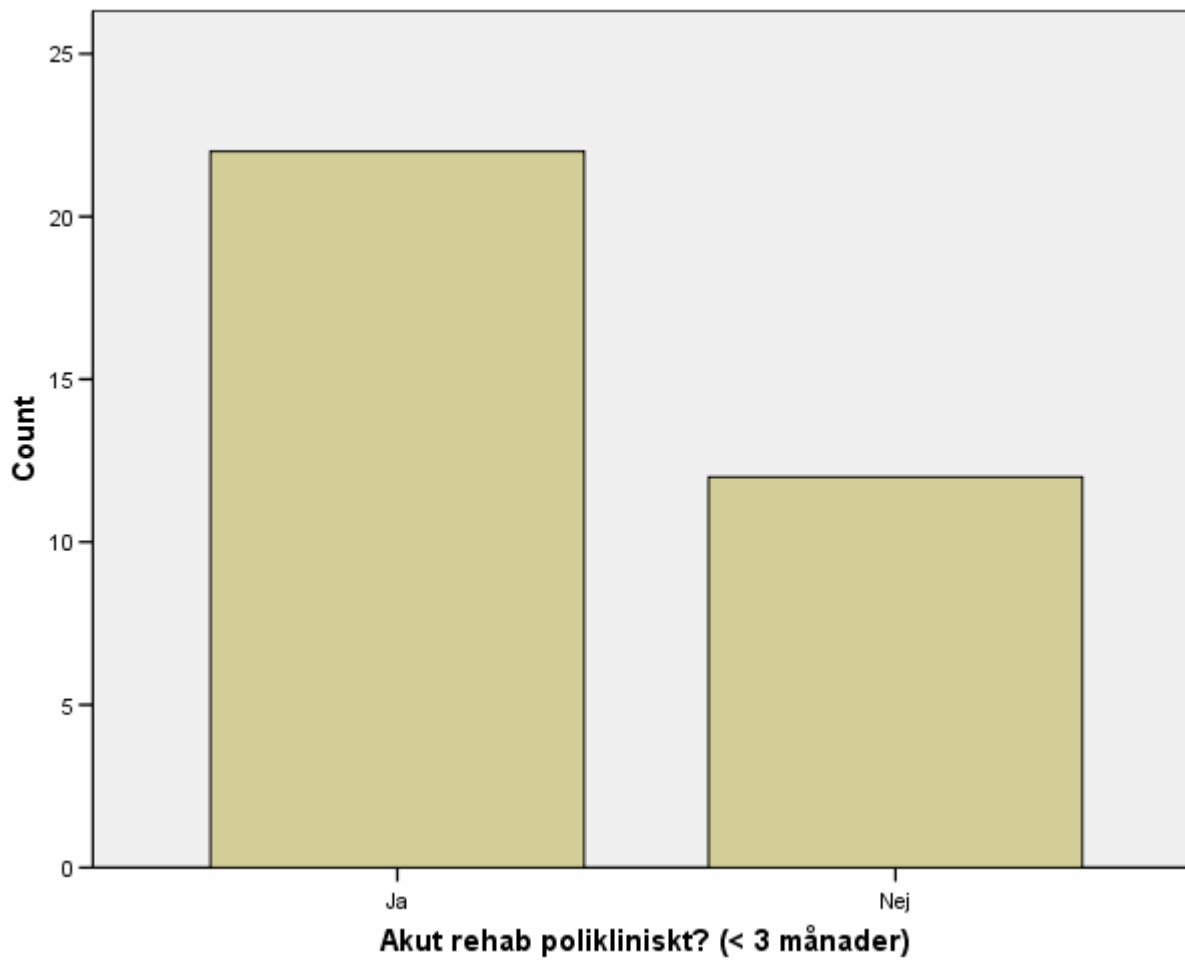

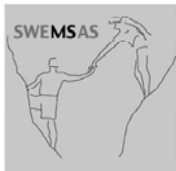
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

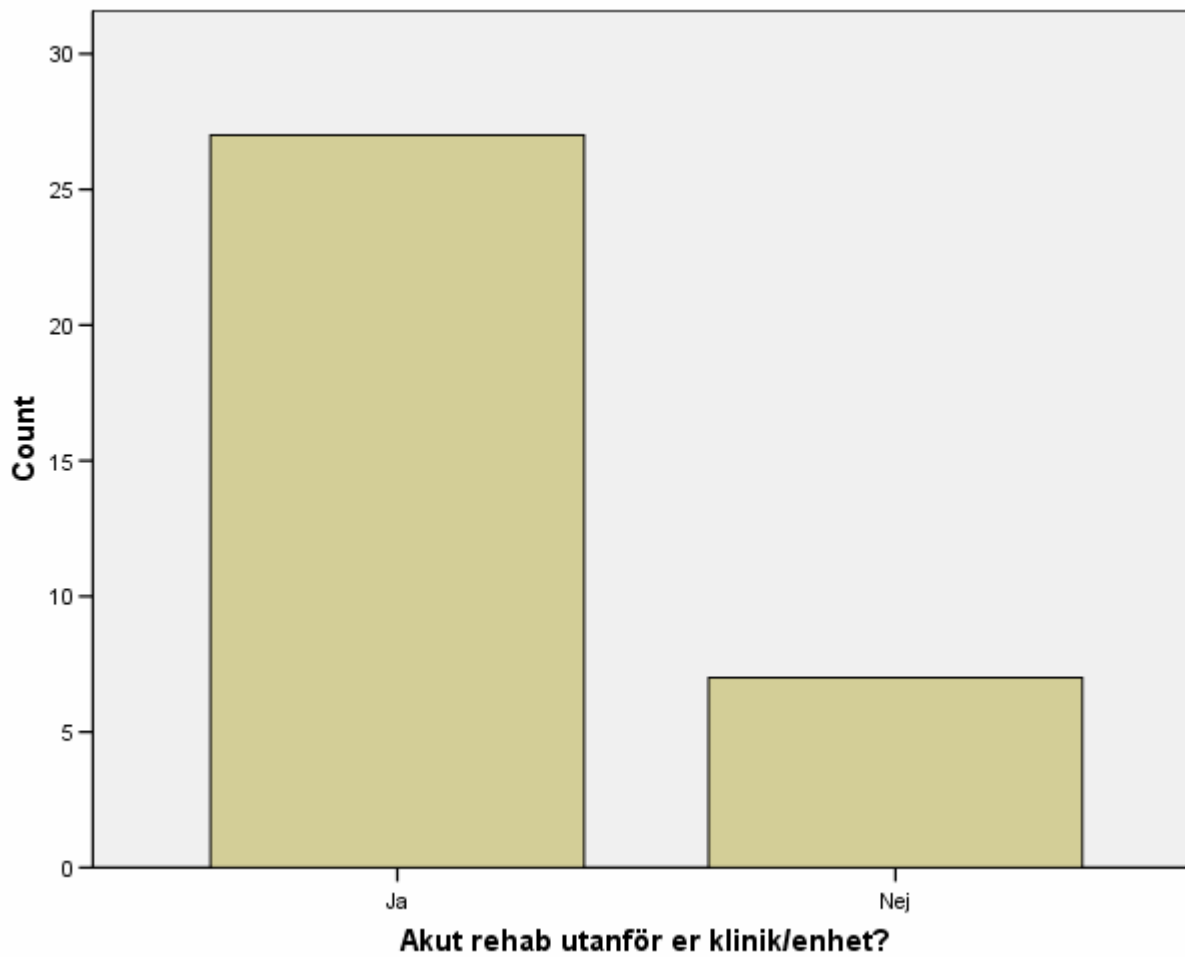

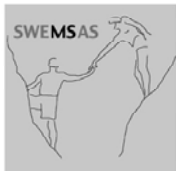
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

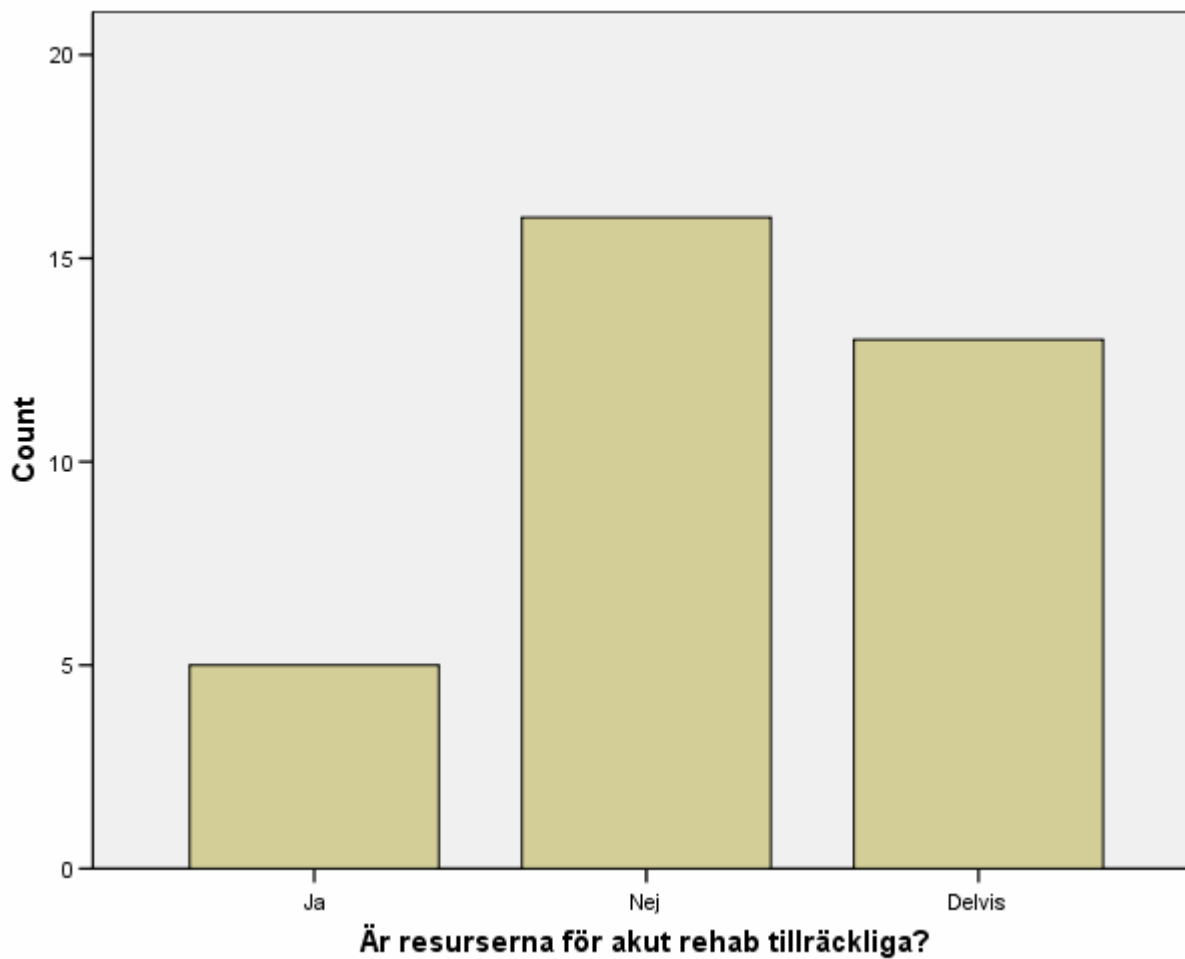

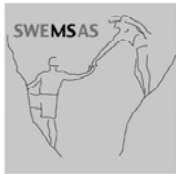
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

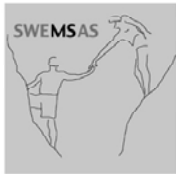

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

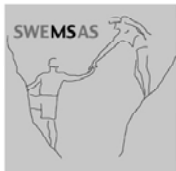
- återkommande rehabilitering

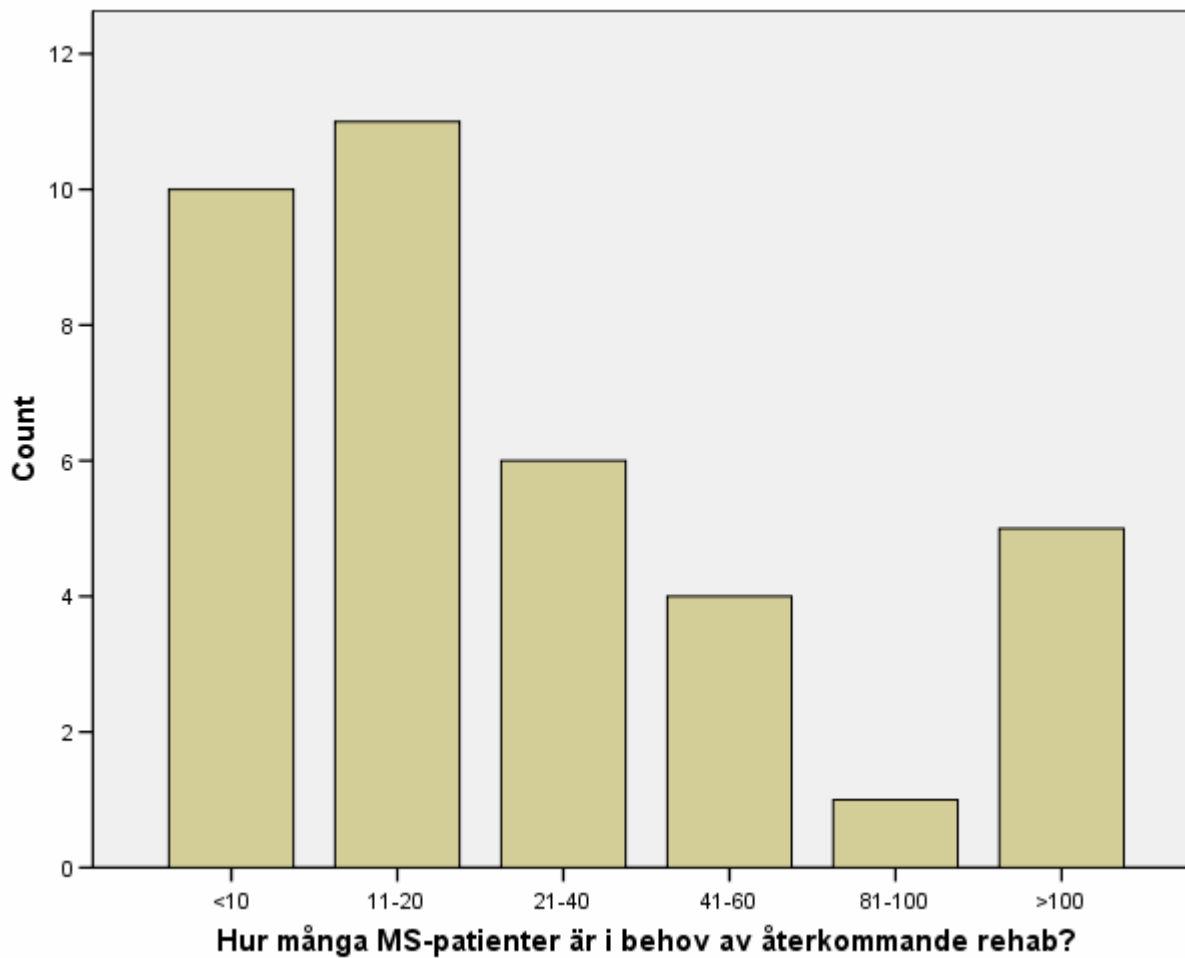
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

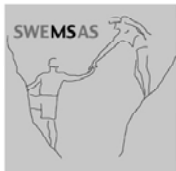
Definition Återkommande rehabilitering

Med återkommande rehabilitering menas de insatser som ges till personer med sekundär-progressiv MS som gradvis utvecklade ett funktionshinder med svårigheter att klara sig självständigt. Rehabiliteringen ges av flera behandlare, ibland under en sammanhängande tidsperiod, och består av en kombination av kompensatoriska lösningar, träning, symptomatisk behandling och andra teambaserade åtgärder

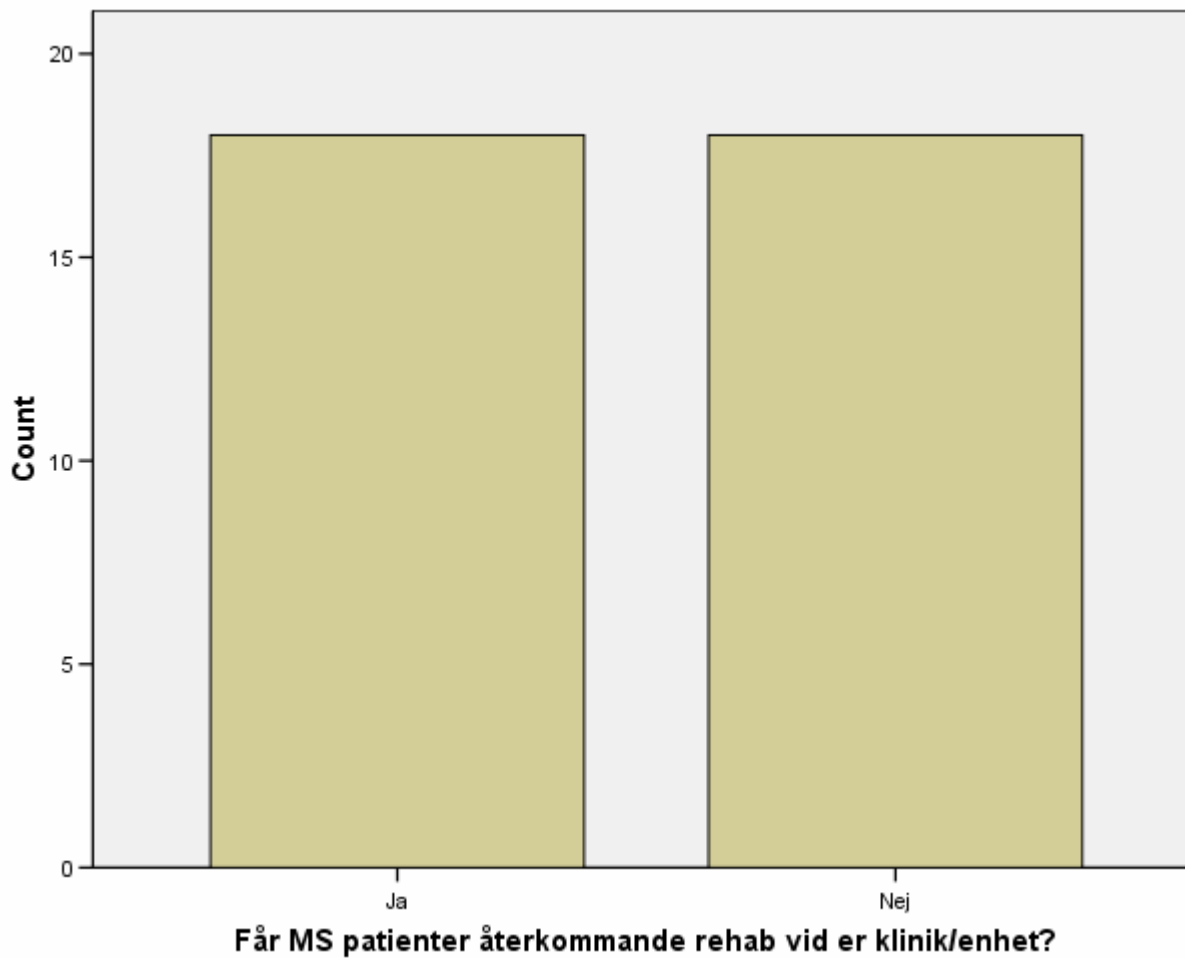

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

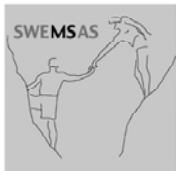

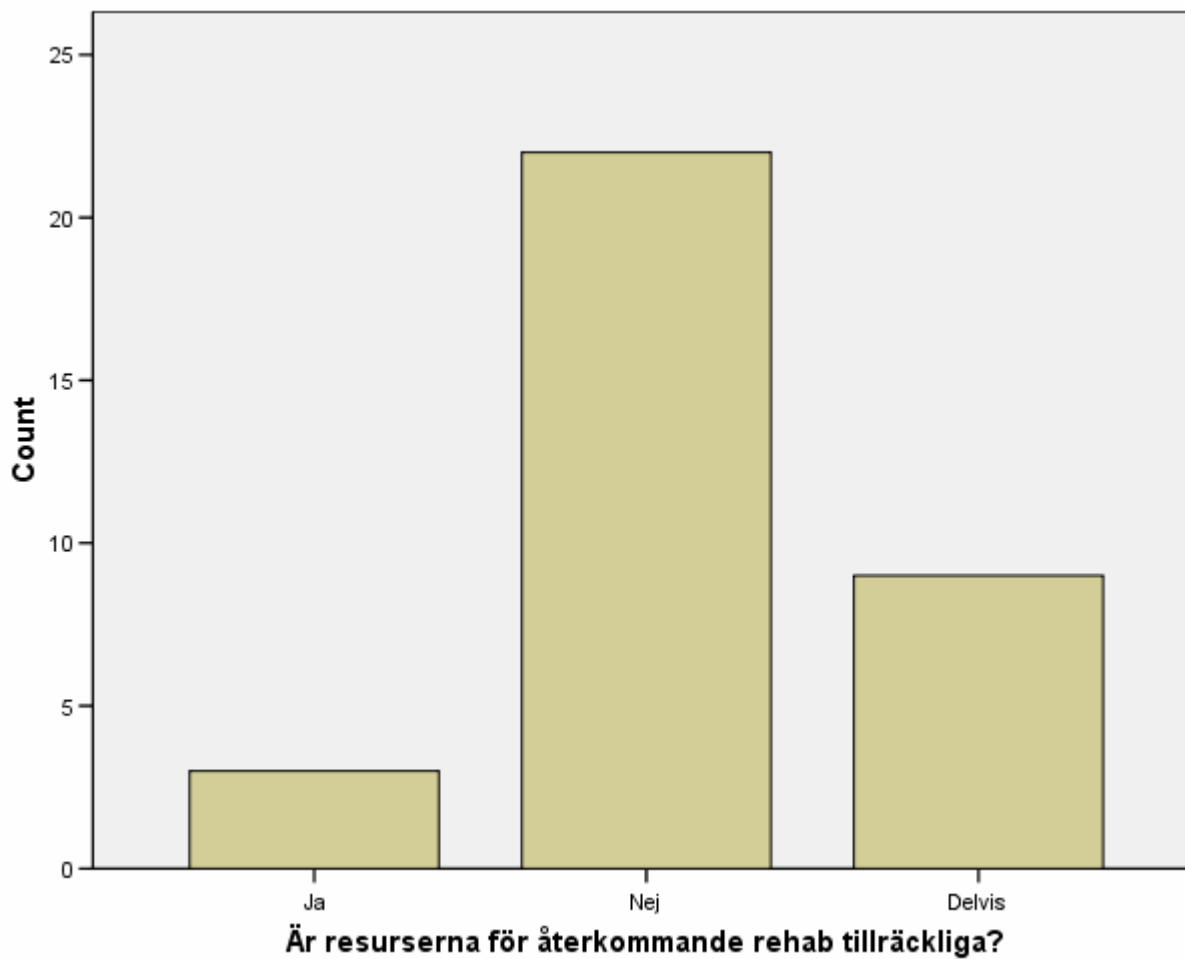
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

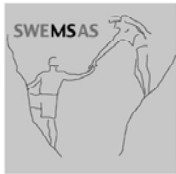

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

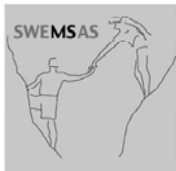

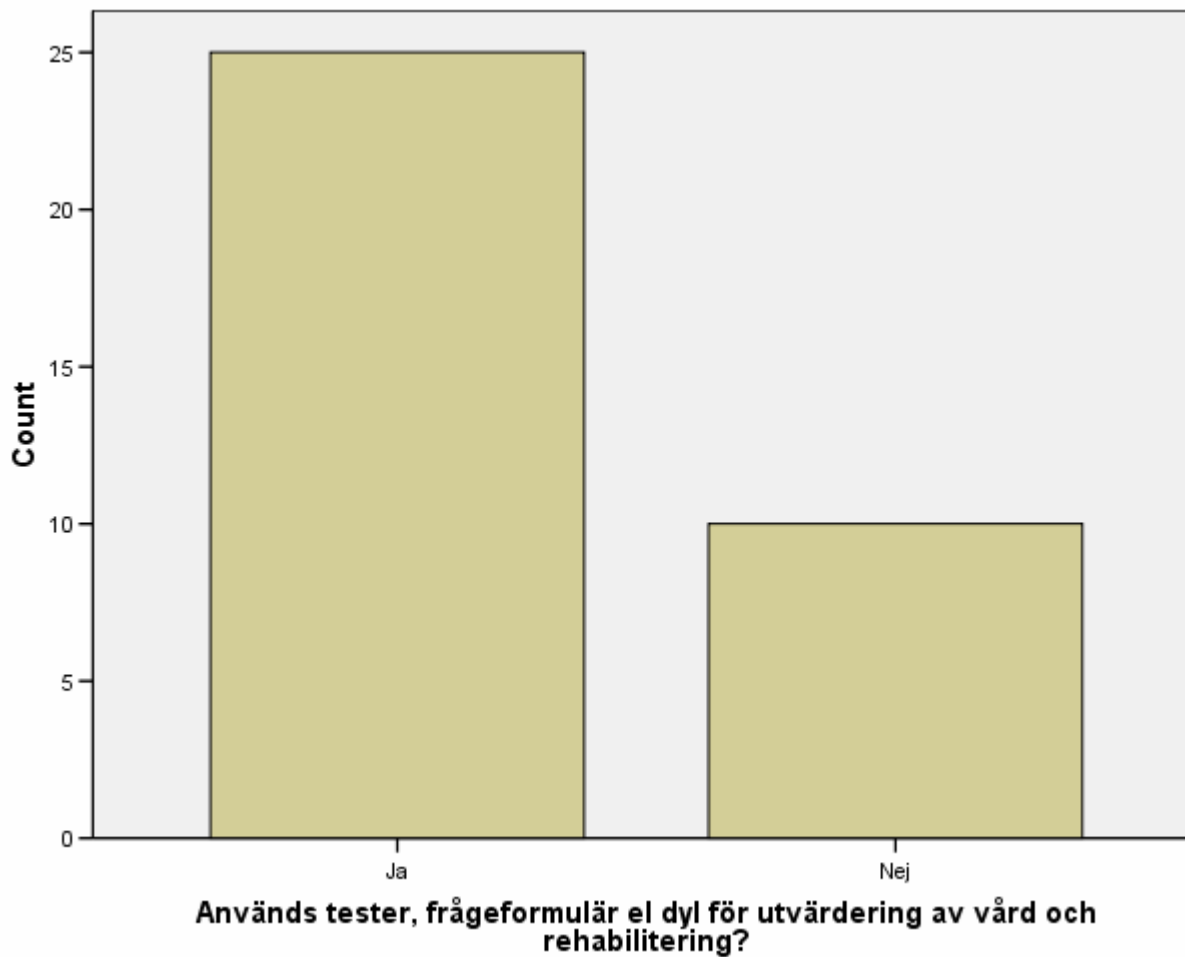
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

- utvärderingsinstrument

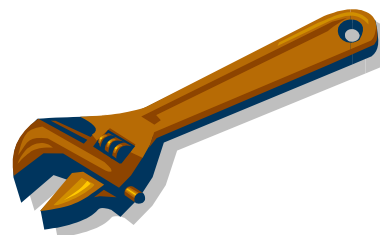

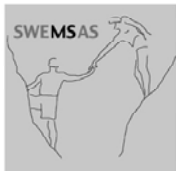
SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

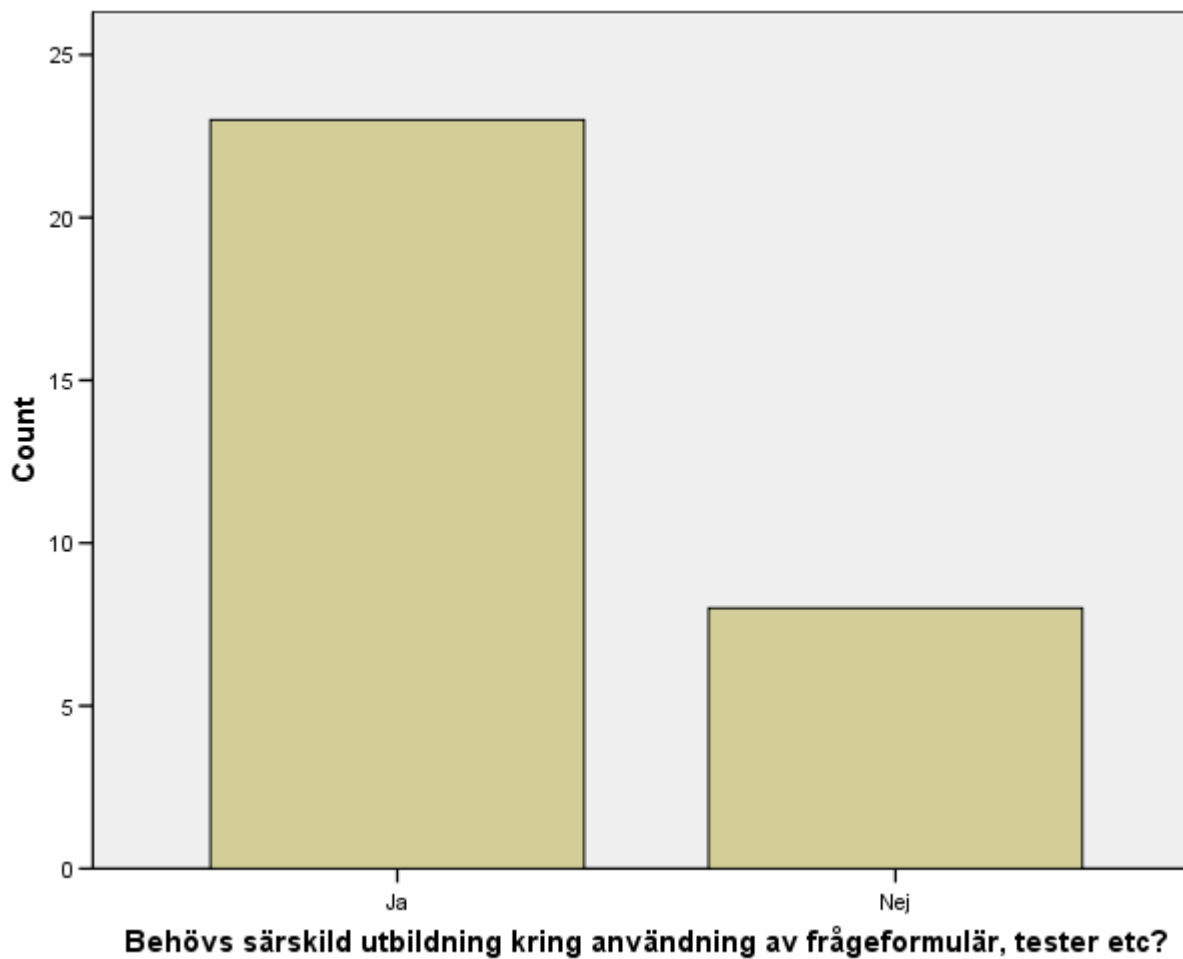
Vilka instrument/ frågeformulär används?

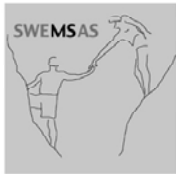
- **EDSS:** 21 st
- **MSFC:** 8 st
- **MSIS-29:** 5 st
- **GNDS:** 2 st
- **SF-36:** 0 st
- **FSS:** 1 st

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

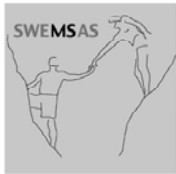

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Resultat

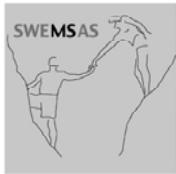
- samverkan

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Samverkan under rehabilitering

- **Arbetsgivare, Försäkringskassa, Primärvård i viss utsträckning (4-18st)**
- **Patientförening, kommun, LSS handläggare i mindre utsträckning (2-5 st)**

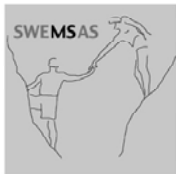

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Vem fattar beslut om extern rehabilitering ?

- **Mottagande klinik** **17-19 st**
- **Administratör på landsting
eller motsvarande** **10-15 st**

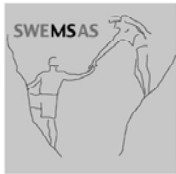

Sammanfattningsvis

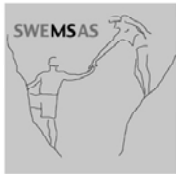
Tycker Sveriges neurologkliniker,
neurologenheter och
neurologmottagningar att resurserna för
rehabilitering är tillräckliga?

	Ja	Delvis/ Nej
Tidig rehabilitering	23%	77 %
Akut rehabilitering	13%	87 %
Återkommande rehab	10%	90 %

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

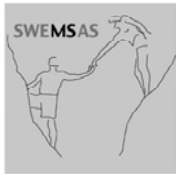
Konklusion

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

Konklusion

En majoritet av Sveriges neurologkliniker, neurologenheter och neurologmottagningar tycker inte att resurserna för rehabilitering för personer med MS är tillräckliga

SVENSKA MS - SÄLLSKAPET
THE SWEDISH MS - ASSOCIATION

www.mssallskapet.se

www.msreg.net